

LAUSUNTO KUNNALLISVEROTULOJEN KIRJAAMISOHJEEN MUUTTAMISESITYKSESTÄ

1. Esitys Kaupunki A on esittänyt kirjanpitolautakunnan kuntajaostolle verotulojen kirjaamisohjeen muuttamista siten, että kunnan verotulot saadaan kirjata tilinpäätöksessä suoriteperusteen mukaan hyvää kirjanpitolapaa noudattaen.

Hakija katsoo, että voimassa oleva kirjausohje tekee talouden tasapainotussäännöksen (kuntalain 65.2 §) noudattamisen mahdottomaksi. Hakijan mukaan kirjanpituudistuksen perustelu yritysmaailman ja kuntien välisen vertailtavuuden paranemisesta ei myöskään ole toteutunut, vaan on johtanut päinvastaiseen suuntaan. Lisäksi muutoksen perusteluina on esitetty, että kunnan tilinpäätös nykyisen verotulojen kirjausohjeen voimassa ollessa on epätäydellinen siltä osin, ettei se kerro kuinka paljon kunnalla on verosaatavia tai verovelkoja eikä verotuloksi kirjata kaikkia tilinpäätöshetkellä jo tiedossa olevia, esimerkiksi maksuunpanotilitykseen perustuvia tietoja.

2. Perustelut

2.1 Verotulojen kirjaamisperusteet nykyisten ohjeiden mukaan

Kuntajaoston yleisohjeessa kunnan ja kuntayhtymän tuloslaskelman laatimisesta (1999) ja siihen tehdyssä muutoksessa 29.11.2000 on verotulojen kirjaamisperusteet määritelty luvussa 5.1 seuraavasti:

”Tuloslaskelmassa tai sen liitteenä verotulot eritellään kunnan tuloveroon, osuuteen yhteisöveron tuotosta, kiinteistöveroon ja muihin verotuloihin. Kunnan verotulot kirjataan tilinpäätöksessä verohallinnon tilitysten suoritusajankohdan mukaan ao. tilikauden tuloksi.

Kunnan tuloveron tilikaudelle kohdistuvia tilityksiä ovat

- ennakonpidätysten ja ennakonkannon tilitykset kuukausittain
- verotusmenettelylain mukaisten verojen tilitykset tilikautta edeltäviltä vero vuosilta
- oikaisutilitykset.

Yhteisöveron tilikaudelle kohdistuvia tilityksiä ovat ennakonkannon tilitykset ja yhteisöveron tilitykset.

Verotuloja kirjattaessa otetaan lisäksi huomioon tilinpäätöksen laatimisaikana verohallinnon ilmoittamat kuntakohtaisten jako-osuuksien muutoksista aiheutuvat tilikaudelle ja aikaisemmille tilikausille kohdistuvat oikaisut. Tilinpäätöksen liitetiedoissa on annettava selvitys mainittujen oikaisujen määrästä (*muutos 29.11.2000*).

Kunnan kiinteistöverotuloksi kirjataan tilikauden aikana tilitetty kiinteistövero. Koiravero, jonka maksuunpanosta ja kantamisesta huolehtii kunta, kirjataan laskutustilikauden tuloksi tai kertymän mukaan.”

2.2 Maksuunpanon ja tilitettävän veron poikkeamisesta

Tilitysten suoritusajankohdan mukaiseen kirjaamisperusteeseen siirtymisen tarkoituksena kuntien verotulojen kirjauksissa vuoden 1997 alusta oli selkeyttää kirjanpitoa. Muutos oli perusteltu, koska tilitysperusteinen verotulo vastasi tuolloin likipitäen maksuunpanoa. Sittenkin kuntien maksuunpantujen ja tilitettyjen verotulojen välillä syntyi suuria eroja. Monissa kunnissa verotulot saattoivat jopa vähetä, vaikka veroprosenttia korotettiin ja ansiotulot kasvoivat. Erot johtuivat uusista tulotyypeistä kuten optioista ja eräistä pääomatuloista, jotka kasvoivat nopeammin kuin ansiotulot. Maksuunpanon ja tilitetyn veron välisiä eroja selittää myös veronsaajien jako-osuuksissa tehdyn tarkistuksen ajoitus.

Kun pääoma- ja optiotulojen kasvu oli poikkeuksellisen suuri verovuosina 1999 ja 2000 ja kun kuntaryhmän jako-osuus alennettiin samaan aikaan molempien verovuosien osalta, syntyi kuntien verotilityksissä merkittävä epäsuhta maksuunpantavan veron ja kunnille tilitetyn määrän välillä. Ero on kuitenkin olennaisesti pienentynyt. Pääoma- ja optiotulojen kasvu on lisäksi alentunut ja niiden määrä tasaantunee, joten mainitun kaltaista poikkeamaa tilitettyjen ja maksuunpantujen verojen välille ei liene odotettavissa.

Lisäksi nykyisin suurille jäännösveroille on säädetty korotettu korko. Tämän seurauksena ennakon täydennysmaksuja maksettaneen entistä enemmän, mikä aikaistaa verotulojen kertymistä ja kirjautumista.

2.3 Muita perusteluja

Hakijan esittämä suoriteperustetta vastaava kirjaustapa ei käytännössä ole toteutettavissa, koska tilinpäätösvuoden osalta tietoja maksuunpantavasta verotulosta ei olisi käytettävissä. Verotulot perustuisivat kunnan omaan arvioon. Myöskään verottaja ei anna ennakkoarviota tilinpäätösvuoden maksuunpanosta.

Antaessaan verotulojen kirjaamisohjetta kuntajaosto on katsonut, ettei verotulon kirjaaminen kunnan omaan arvioon perustuen ole riittävän luotettava kirjauskäytäntö tuloksen laskennan ja kuntien välisen vertailun kannalta, vaan kirjauksen tulee perustua verohallinnon antamaan tietoon.

Kunnan tuloveron tilitykseen perustuvaa kirjauskäytäntöä puoltaa edelleen, että kirjausperuste on yksiselitteinen eikä anna mahdollisuutta tuloksenjärjestelyyn. Lisäksi kuntien verotulot ovat nykyistä kirjausperustetta sovellettaessa vertailukelpoiset. Muutos aiheuttaisi uuden siirtymäpoikkeaman ja vaikeuttaisi jatkossa vertailua kuntien ja verovuosien välillä.

3. Kuntajaoston lausunto

Kuntajaosto katsoo, ettei verotulojen kirjaamisohjeiden muuttaminen hakijan esittämällä tavalla ole perusteltua.